

נייר עמדה

ענף הנסיעות קורא לממשלה לקדם מתווה פיצוי לכל העסקים במשק שיכלול מסלול פיצוי ייעודי ייחודי לענף הנסיעות

התאחדות משרדי הנסיעות ויועצי התיירות קוראת למשרד האוצר ולממשלה לקדם תיקון לתקנות מס רכוש וקרן פיצויים שיעניק פיצוי בגין הכנסה שנפגעה ובגין תשלום שכר עובדים לכל העסקים במשק ובכל הארץ, ובנוסף להסדיר לאלתר בתקנות גם מתווה פיצוי ייחודי לענף הנסיעות - הענף שהכי נפגע בעקבות המלחמה ובחודשים הקודמים למלחמה.

כידוע, ענף הנסיעות הינו הראשון שנפגע בעקבות המלחמה והינו האחרון שיתאושש. מדובר בענף שבמשך כל תקופת המלחמה החל מאוקטובר 2023 ועד היום, נמצא בפעילות לסירוגין, כאשר לאורך כל התקופה יש חברות תעופה שחדלו לטוס בכלל, ואחרות כל מספר חודשים בהתאם למצב הביטחוני מבטלות או דוחות את חזרתן לפעילות בישראל.

החל מפרוץ מבצע "עם כלביא" הענף בשיתוק מוחלט שכן מדובר ב"שמים סגורים" לחלוטין, כאשר להבדיל מענפים אחרים, מדובר בענף היחיד במשק שאין לו וודאות לשיקום, צמיחה וחזרה לשגרה גם אם יהיו הקלות של פיקוד העורף במשק.

יתרה מכך, גם אחרי סיום המלחמה, לא ברור מתי תנועת התיירות תחזור לסדרה וזאת כתוצאה ממכלול נסיבות המלחמה, ביטולי הטיסות של החברות הזרות, עליה חדה במחירי הטיסות, ירידה של יותר מ 70 אחוזים בכניסת תיירים, האנטישמיות בחו"ל, אזהרות המל"ל ועוד.

להלן עיקרי הדרישות של ענף הנסיעות למתווה הפיצויים:

1. הדרישה של ירידה במחזורים צריכה לשקף את אובדן ההכנסה הראלית, ללא תלות באחוז מסוים ובסקלול ההוצאות הייחודיות של כל ענף וענף.
2. אין להגביל את תקרת המחזורים של העסק ל 400 מיליון ש"ח שכן בענף הנסיעות שיעורי הרווח מאוד נמוכים וההוצאות מאוד גדולות. יודגש כי הן בקורונה והן במתווה הפיצויים של החודשים הראשונים למלחמת חרבות ברזל, תקרת המחזורים גרמה לכך שעסקים רבים מצאו עצמם בקשיי הישרדות, שכן אלו לא קיבלו כלל פיצוי מהמדינה.

3. היה והמודל יהיה על בסיס שקלול ההוצאות של העסק, חשוב שהוצאות פטורות ממע"מ יכללו בדוח, אחרת ההחזר בגין ההוצאות יהיה משמעותית נמוך יותר. עיקר ההוצאות של חלק גדול מהחברות בענף הנסיעות הינן הוצאות במע"מ אפס, פטורות ממע"מ, ואלו מדווחות במחזורי נטו אי הכללת הוצאות אלו במחזור ההוצאות מטה את המענקים מטה באופן דרמטי.
4. כל נוסחה של פיצויים לענף הנסיעות צריכה לכלול השוואה לשנת 2022, שכן השוואה לחודשי המלחמה החל מאוקטובר 2023 ועד כיום, לא תוכל להוות נוסחה פיצוי ראוי לענף, בגלל שלאורך המלחמה היצע הטיסות השתנה בהתאם למצב, כמו בחודשים האחרונים כאשר מרבית חברות התעופה הזרות ביטלו את הטיסות שלהן.
5. בנוסף על המתווה לכלול מרכיב של שיפוי מעסיקים בגין שכר עובדים ו/או אפשרות להוצאת העובדים לחל"ת גמיש, קרי תשלום השכר שלהם על ידי ביטוח לאומי. יצוין בהקשר לאורך כל תקופת המשבר הנוכחי עובדי הענף נאלצים לעבוד קשה מבוקר ועד ערב בגלל הביטולים והשינויים בטיסות, ומציאת פתרונות חלופיים במחירים טובים ללקוחות שנתקעים בחו"ל או חייבם לטוס לצרכים הכרחיים, לכן הפתרון הראלי לענף הנסיעות הינו שיפוי מעסיקים בגין שכר העובדים.
6. חשוב שהמודל יהיה במסלול מהיר ללא בירוקרטיה, היה ועסק יקבל "פיצוי יתר" תמיד ניתן לבקש ממנו להחזיר את ההפרש.
7. בנוסף על המדינה לקדם פטור מתשלום ארנונה ולקבוע דחייה של תשלומי מס הכנסה /מע"מ וכדומה.

הכללת פרק פיצויי ייחודי ייעודי בתקנות מס רכוש לענף הנסיעות:

למרות שענף הנסיעות הינו הנפגע העיקרי במלחמת חרבות ברזל מאוקטובר 2023 דרישתנו לקידום מתווה ייעודי לא נענתה בחיוב. הלכה למעשה, הפיצוי היחיד שהיה לענף היה עד דצמבר 2023 למרות הצהרות של גורמים בממשלה ובכנסת. כאמור לעיל, להבדיל ממשבר הקורונה, לאורך כל תקופת המשבר הנוכחי לא ניתן להוציא את העובדים לחל"ת, שכן העובדים נאלצים לעבוד קשה מבוקר ועד ערב בגלל הביטולים והשינויים בטיסות, ומציאת פתרונות חלופיים במחירים טובים ללקוחות שנתקעים בחו"ל או חייבם לטוס לצרכים הכרחיים.

בנוסף, ביום 25-4-9 פורסם מחקר על ידי מרכז המידע והמחקר של הכנסת "ניתוח ענף התיירות נוכח מלחמת חרבות ברזל" לבקשת חה"כ דנינו (להלן "המחקר") על פי הנתונים, בשנת 2024 קיימת ירידה של 41 אחוזים בהכנסות של ענף הנסיעות למול 2023 שגם בשנה זאת הייתה פגיעה ברבעון האחרון של השנה. עתה נוכח השיתוק המוחלט בענף, שנת 2025 עלולה להיות השנה עם הפגיעה הכלכלית הקשה ביותר.

ראוי לציין כי בעבר קודמו מסלולי פיצוי ייעודים / ייחודיים לענפים מסוימים בתקנות. כמו למשל בתקנות מס רכוש בגין מבצע צוק איתן (תקנות מס רכוש וקרן פיצויים (תשלום פיצויים) (נזק מלחמה ונזק עקיף) (הוראת שעה), תשע"ד-2014 (להלן "תקנות מס רכוש צוק איתן") נוסף סעיף פיצויי ייחודי לעסקים בענף החקלאות .

על כן, ראוי בתקנות מס רכוש להוסיף פרק בו פיצויי ייעודי לענף כדלקמן:

1. הגדרה ל"ניזוק": עיקר הכנסתו הינה ממכירה של טיסות ושירותי תיירות מחוץ לישראל .
2. בתקנות מס רכוש לקבוע כי לעניין התקופה הקובעת והתחולה הפיצוי יחול מדצמבר 2023 ו/או מספטמבר 2024 ועד סוף המלחמה (לרבות מבצע עם כלביא) ו/או חזרת 90% מחברות התעופה הזרות לפעילות כפי שהיה ערב ה 7/10
3. פיצויי לענף צריך לקחת בחשבון את המחזורים הגבוהים של העסקים בענף לצד שולי הרווח הקטנים.
4. על מתווה הפיצוי לכלול את כל הנקודות המפורטות במסמך זה: כמו שיטת חישוב שתכלול הוצאות פטורות ממע"מ, בלי תקרת מחזורים של 400 מיליון ש"ח והשוואת מחזורים ל 2022.
5. בנוסף, ראוי לשקול לקדם מענק תמריץ פעילות למשרדי הנסיעות .

לסיים, ללא תוכנית פיצויי כאמור לעיל, ספק אם משרדי הנסיעות ויועצי התיירות יוכלו לשרוד כלכלית ולהמשיך להוות ענף חשוב במשק.

נודה לתמיכתכם.